

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŠVEDIJOJE INFORMACINIS LEIDINYS

Nyhetsblad för Litauiska Föreningen i Sverige

Nr. 2 (6)

2005 m. spalio

Draugystės tiltas

Regina Molina

Lietuvių bendruomenė Švedijoje ir Stokholmo liuanistinė sekmadieninė Saulės mokykla sukvietė per 150 Danijos, Norvegijos, Airijos, Anglijos, Vokietijos (Hamburgo), Olandijos vaikučių, tėvelių, mokytojų ir bendruomenių valdybų atstovų ir svečių į didžiulį renginį "Draugystės tiltas", kuris įvyko seniausiame Švedijos mieste Sigtunoje birželio 17-19 dienomis. Tris dienas skambėjo lietuviška kalba, muzika ir džiugus vaikų klegesys ir juokas.

Tokio pobūdžio projektas rengiamas pirmą kartą ES regione. Daug pasidarbavo renginio "Draugystės tiltas" organizacinė grupė: Eleonora Jonušienė, Jonė Šeštakauskaitė, Audronė Vodzinskaitė-Städje, Lilia Bakanauskaitė, Agnė Skeberdytė ir Regina Molina. Renginio dalyvius pasveikino Lietuvių bendruomenės pirmininkė Virginija Langbakk. Kaip šis projektas gimė, kaip jam buvo ruošiamasi ir kaip jis buvo įgyvendinamas, pasakojosi renginio "siela" Eleonora Jonušienė. Ambasadorius Petras Zapolskas palinkėjo, kad šis renginys taptų tradiciniu ir įteikė vaikams atminimui "Draugystės tilto" marškinėlius. Tarp garbingiausių svečių buvo Tautinių mažumų ir išeivijos departamento atstovės Violeta Raulynaitienė ir Aurelija Jundulienė, Kultūros atašė Švedijoje Liana Ruokytė, aktorius Gediminas Storpirstis, broliai pranciškonai br. Paulius, br. Kazimieras ir br. Algis bei dosniausias mūsų rėmėjas Steinar Langbakk.

Renginys išties paliko neišdildomą įspūdį! Išradingosios Jonės Šeštakauskaitės sukurtas Panelės mokytojos personažas pristatė visų šalių vaikučių paruoštas programėles. Nuobodžiauti nebuvo kada, visi turėjo kuo užsiimti. Vaikai dalyvavo įvairiuose žaidimuose, viktorinose, susipažino su Lietuvos istorija, kultūra,

pagilino lietuvių kalbos žinias. O svarbiausia – susirado daug naujų draugų. Su jais bendravo, žaidė ir užsiėmimus pravedė mūsų svečiai – Gediminas Storpirstis ir broliai pranciškonai, padedami Saulės mokyklos tėvelių.

Mokytojai susirinko į seminarą, kuriame pasidalijo patirtimi, džiaugsmu ir rūpesčiais. Viešnios iš Lietuvos tautinių mažumų ir išeivijos departamento kalbėjo apie liuanistinių mokyklų svarbą ir poreikius, vadovėlių leidybą ir metodikos kūrimą. Buvo sudarytas bendradarbiavimo pratęsimo planas tarp liuanistinių mokyklų. Bendruomenių atstovai, vadovaujami LBS

Visi kartu "Draugystės tiltui" pasibaigus

pirmininkės Virginijos Langbakk, aptarinėjo bendruomenių klausimus ir išrinko šalį, kuri perims renginio estafetę. Ja tapo Airija, kuriai ir buvo perduotas "Draugystės tilto" simbolis.

Na, o keliems kitakalbiamis tėveliams, panorusiems pagilinti lietuvių kalbos žinias, buvo surengti lietuvių kalbos "mini" kursai, kuriuos pravedė mokytojos Ligita van Dijkhusen ir Agnė Skeberdytė. Geriausią prizą –

nukelta į 6 psl.

Vasario 16-osios šventė LBŠ

Audronė Vodzinskaitė-Städje
Informacinės grupės vadovė

Vasario 19 d. Lietuvių bendruomenė Švedijoje susirinko atšvęsti mūsų tautai iškilios datos. Dienos metu vyko LBŠ Metinis susirinkimas (pirmininkavo Viktorija Bates), per kurį valdyba atsiskaitė už praėjusius metus, buvo aptarti kiti aktualūs reikalai. Patvirtintas ankstesnis sprendimas Metinį susirinkimą sušaukti spalio mėnesį, o per Vasario 16-ąją surengti didelę šventę su kultūrine programa, kad užtektų pakankamai laiko ir posėdžiams, ir pokyliams.

Po pertraukos šventinė vakaro dalis prasidėjo LBŠ valdybos pirmininkės Virginijos Langbakk ir LR ambasadoriaus Švedijoje J.E. Petro Zapolsko sveikinimais bendruomenei bei mūsų svečių pianistų Petro ir Luko Geniušų koncertu. Vaisės gamino švedai, bet jau šiek tiek susipažinę su lietuviška virtuve, todėl paruošę švediškus patiekalų, kurie kažkuo panešėjo į lietuviškus, pavyzdžiui, baltą mišrainę. Vakaro metu bendruomenė sveikino ir "Ilgiausių metų" giedojo 80-metį šventusiam dailininkui iš Gotlando Eugenijui Mindaugui Budriui.

Taip pat vyko kelios akcijos, kaip antai rinkome pinigų sunkiai sergančiam berniukui Tadukui iš Lietuvos bei Švedijos lietuvių "Saulės" mokyklos vasaros stovyklos projektui "Draugystės tiltas". Vyko loterija, apdovanoti labiausiai šiemet pasidarbavę bendruomenės nariai. Viena jų – Laima Romienė, gavusi prizą už "Keistuolių teatro" gastrolių organizavimą Stokholme. Mažiesiems buvo įrengtas "Vaikų kampas", kur be žaidimų vaikai dar galėjo pasižiūrėti ir filmukų.

Kai visi užkando, prasidėjo nepaprasto pasisekimo sulaukęs pirmasis naujojo "Soft Jazz Trio" pasirodymas.

Specialiai šiai progai susikūrusios grupės dalyviai – tai Edita Sääf, pianinas ir balsas, Martin Sääf, bosinė gitara, ir Lennart Karlsson, gitara ir balsas. Nenuilstančioji Edita ne tik dainavo, bet ir parengė visą vakaro programą bei ją vedė. Jai talkino ir visur bei visiems padėjo mūsų šaunusis jaunimas Jonė, Agnė, Aušra, Jūratė, Laurius, Vaida ir Laima. Tad nuobodžiauti niekam neteko – visi išsiskirstė labai smagūs ir šventiškai nusiteikę. Ypač maloniai nusiteikę namo išėjo naujieji bendruomenės nariai.

Taduko paramos akcija

Lilia Bergendorff

Vasario 16-osios minėjimo metu buvo surengta akcija paremti Taduką Mikalauską, kuris gydomi Švedijoje. Iš viso buvo surinkta 10 727 SEK. Iš jų net 6 000 SEK paaukėjo Alfonsas Jovertas. Grafikė Vilija Liorančienė surengė savo darbų parodą-pardavimą Taduko labui. Buvo parduoti 4 paveikslai, Vilijos dovanoti šiai akcijai.

Taduko mama Aušra Mikalauskienė širdingai dėkoja Alfonsui Jovertui, Vilijai Liorančienei ir visiems kitiems, aukojusiems pinigų Taduko gydymui. Aušra ir Tadukas planuoja vėl atvykti į Huddingės ligoninę spalio pabaigoje arba lapkričio mėnesį. Anot Aušros Mikalauskienės, Taduko sveikata gerėja.

Joninės Sigtunoje

Jurga Laurenčikienė

"Baltijos" vadovė

Nors netikėtai užklupęs stiprus vasariškas lietus ir privertė visus ieškoti pastogės, Joninės Švedijos lietuvių bendruomenė šventė kaip niekad smagiai. Joninių vakaronė buvo lituanistinės stovyklos "Draugystės tiltas" dalis, todėl ir linksmai nusiteikusių dalyvių šventėje netrūko. Ažuolo lapų vartai ir žolynais papuošta salė sukūrė iš tiesų jaukią lietuvišką aplinką. Vakaras pra-

sidėjo bendru instrumentinės folkloro grupės iš Vilniaus "Vydraga" ir Stokholmo tautinių šokių grupės "Baltija" koncertu. "Vydragos" vadovo Algirdo Klovos pasakojimą apie Rasos šventės papročius sekė "Vydragos" atliekamos Rasos šventės apeiginės dainos. Mažieji šventės dalyviai turėjo progos susipažinti su senaisiais lietuvių instrumentais ir pasiklausyti jų skambesio. Smagūs "Baltijos" šokiai taip pat neapvylyė žiūrovų - šypsojosi ir maži, ir seni. Na, o "Vydragai" grojant sušokti folkloriniai šokiai susilaukė ypač smarkių plojimų. Vėliau sukosi pynėsi vaikų rateliai, o suaugusieji turėjo progą išmėginti sudėtingesnius folklorinius šokius kartu su "Baltija" ir "Vydraga". Temstantis dangus pakvietė visus į dar vieną šventės dalį - vainikėlių plukdymą. Dar dieną vaikai "kupoliavo" bei pynė, rišo vainikus, o dabar atėjo laikas juos paleisti į vandenį. Ilga virtinė šventės dalyviai patraukė link Mälaren ežero, susisiekiančio su Baltijos jūra. Netrumpas kelias nė vieno neišgąsdino, ir ežeras sušvytėjo žvakelių šviesa - "plauk, vainikėli, į Dunojėlį". Kas žino, kur vainikėliai išplaukė ir kas juos iš vandens išžvejojo, bet tą naktį Sigtunoje ilgai netilo lietuviška muzika, skambėjo dainos ir trypė šokėjai.

Susitikimas su Maroko ambasadore

Virginija D. Karrenbauer

Moterų grupės atstovė

Vasario 2 dieną 16.00 val. Sipu International patalpose įvyko susitikimas su Maroko ambasadore Farida Jaidi. Susitikime dalyvavo ambasadorės vyras bei lietuvių bendruomenės narės Edita Puškorienė, Daiva Eskilsson, Lilija Bakanuskaitė, Eugenija Griff, Virginija D. Karrenbauer ir Virginija Langbakk.

Pirmojoje oficialiojoje dalyje ambasadorė papasakojo apie Maroko socioekonominę padėtį, švietimą, kovą su neraštingumu, kaip yra mažinamas moterų mirtinumas, moterų padėties pagerėjimą, įvedus naujus Šeimos įstatymų kodekso pakeitimus.

Antrojoje dalyje ambasadorė papasakojo apie marokiečių moterų grupės veiklą, o besikalbant išsikristalizavo keletas vizijų, ką mes galėtumėm nuveikti kartu:

1. Projektas paremti ekonomiškai silpnas vienišų moterų šeimas, kuris galėtų būti remiamas ES fondų ar kitų finansinių šaltinių.

2. Bendri vakarėliai, kurių temos gali būti įvairios (pavyzdžiui, lietuviškų ir marokietiškų valgių vakarai).

3. Galbūt kelionė į Maroką, kurios metu būtų galima sutikti su smulkiojo verslo atstovais, kad būtų nutiesti nauji verslo keliai (Lietuva-Marokas, Marokas-Lietuva).

Vėliau, geriant arbatą, buvo diskutuojami kiti įvairūs klausimai. Gilų įspūdį man paliko ambasadorės pasakojimas apie jos pačios gyvenimą: jos mama buvo be-rastė, bet ji rėmė savo dukras, kad jos pradėtų mokslus universitete. Ir štai rezultatas: Farida Jaidi puikiausiai kalba anglų ir prancūzų kalbomis, dirba įdomų ambasadorės darbą; jos sesuo užima aukštas ir įtakingas pareigas Maroke. Tai simboliškai iliustruoja Maroko vystymosi istoriją per pastaruosius 50 metų: moderni, pasaulietinė musulmonų visuomenė keičia archaiškas musulmonų tradicijas.

Kas rūpi pasaulio lietuviams

Virginija Langbakk

LBŠ pirmininkė

Šių metų liepos mėnesio pradžioje Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba ir Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas Trakuose surengė kasmetinį PLB pirmininkų ar jų įgaliotų asmenų suvažiavimą. Ne visos 37 šalys, kuriose yra įsikūrusios lietuvių bendruomenės, buvo atstovaujamos, tačiau bendras dalyvių skaičius viršijo 150.

Suvažiavimą savo dalyvavimu ir kalba pagerbė Prezidentas Valdas Adamkus ir Europarlamento narys Vytautas Landsbergis. Tas keturias dienas buvo įdomu kalbėtis su įvairių šalių lietuvių bendruomenių atstovais ir palyginti jų ir mūsų kasdienybę. Viena aišku, kad kai kurių bendruomenių, ypač Rytų šalių, darbo formos ateityje turėtų žymiai pasikeisti, nes Lietuvos vyriausybė efektyvina biudžeto paskirstymą, tobulina paramos teikimo būdus ir pradeda įvedinėti europinius reikalavimus finansinės paramos teikimui. Tradicinė ir atskaitomybės nereikalaujanti Lietuvos parama greitai turėtų baigtis, ir todėl PLB bei užsienio šalių bendruomenėms reikės planuoti konkrečius rezultatus įrodančią veiklą. Kaip viena tokių tradicinių paramos formų suvažiavime buvo paminėtas pilnas kelionės ir dalyvio išlaidų padengimas Rytų šalių atstovams, kurių panaikinus ar sumažinus per pusę (Kazachstano pasiūlymas), tai galėtų palengvinti Lietuvos mokesčių mokėtojų dalį.

Norėčiau pristatyti kelias suvažiavime aptartas temas, kurios aktualios tiek mums, tiek ir visiems kitiems po pasaulį pasklidusiems lietuviams.

Gausus lietuvių emigravimas. Gana ūmus ir stichiškas lietuvių, ypač jaunimo, plūdimas į Vakarų Europos šalis ėmė kelti nerimą Lietuvos vyriausybei. Iš vienos pusės džiugu, kad išsilavinimą turintys specialistai išbando jėgas svetur ir namo grįžta su naujais įgūdžiais, idėjomis bei legaliai uždirbtais pinigais. Tačiau negalima ignoruoti fakto, kad šiuo metu ekonominis Lietuvos vystymasis nepajėgus konkuruoti su ES šalimis, nėra galimybių mokėti didelių atlyginimų, kas skatina specialistų praradimą ("brain drain"). Dėl šių ir kitokių praktinių priežasčių legalus ir nelegalus lietuvių skaičius kai kuriose ES šalyse (pvz. Ispanijoje, D. Britanijoje ir Airijoje) auga ne metais, bet mėnesiais, ir sukelia daug sunkumų įvairioms tų šalių ir Lietuvos žinyboms, ambasadoms bei bendruomenėms.

Lituanistinės mokyklos, jų steigimas ir palaikymas šiuo metu yra vienas iš "karščiausių" klausimų, nes daugelis šeimų nežada pasilikti svetur ilgam ir nenori,

kad jų vaikai atitrūktų nuo mokslo. Ispanijos bendruomenės pirmininkė bandė sužinoti, ar įmanoma gauti Lietuvos finansavimą tokių mokyklų steigimui, bet šiandien sunku pasakyti, ar neseniai ES nare tapusi Lietuva turi ekonominę galią ir moralinę teisę atkirpti dalį savo menko biudžeto kitų šalių lietuviams remti. Kitos šalys ieško kitokių formų, pvz., Airijos ambasadorė leidžia vaikams savaitgaliais rinktis ambasadoje, bet tai tik laikinas sprendimas, nes patalpos ne tik per ankštos, bet ir nepritaikytos vaikų mokymui. Bus labai įdomu stebėti, kaip keisis mokyklėlių situacija per artimiausius trejus-penkerius metus: ar jų ambicijos apsisistos ties kalbos ir bendravimo įgūdžių lavinimu, kaip daroma labiau "nusistovėjusiose" šalyse (pvz., mūsų "Saulės" mokyklėlėje), ar tėvai ir bendruomenės bandys prašyti lėšų ir paramos iš Lietuvos (kaip iš dalies yra remiamos Rytų šalių mokyklos).

Emigravusio lietuvių teisės naujojoje šalyje ir tos šalies tvarka yra kitas svarbus klausimas, dėl kurio lietuvių ieško kontaktų su ambasadomis ir lietuvių bendruomenėmis. Darbo ieškojimas, socialiniai ir sveikatos draudimai, gyvenamųjų patalpų nuoma ir kiti praktiniai klausimai įvairiose ES šalyse skiriasi, dėl to kelių šalių ambasados neseniai paruošė trumpą informacinį biuletinį. Kitas būdas gauti tokią informaciją, suprantama, yra bendravimas per lietuvių bendruomenių renginius ir susitikimus. Tai ypač populiariu Airijoje ir Ispanijoje, kur tuo būdu ir susikūrė tų šalių lietuvių bendruomenės.

Lietuvybės ir tapatybės išlaikymo diskusija taip ir liko neužbaigta, nes vertybės, kurios buvo aktualios seniau, labai pasikeitė. PLB valdyba PLB viziją bandė sieti su Jurgio Zauerveino žodžiais "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt", bet negavo pilnos dalyvių paramos, nes daugelio bendruomenių gretose yra ir kitų tautybių žmonių. Tapatybės supratimas ir lietuvių palaikymas skiriasi ir bendruomenių veiklos prioritetuose: "senosiose" šalyse (JAV, Kanadoje, Vokietijoje ir pan.) trečios ar ketvirtos kartos lietuviai vienijasi, kad kalbėtų protėvių kalba, šoktų tautinius šokius, valgytų kugelį ir rengtų labdaros Lietuvai vakarus, o "naujųjų" šalių (Airijos, Ispanijos ir kt.) migrantai nejaučia dvasinio bado ir neieško galimybių tokiems susitikimams, nes laiką užima darbo paieškos, kalbos mokymasis ir socialinė integracija. PLB vizijos svarstymas turbūt tęsis

nukelta į 5 psl.

Seminaras žiniasklaidininkams

Audronė Vodzinskaitė-Städje
Informacinės grupės vadovė

2005 m. balandžio pradžioje Vilniuje tris dienas vyko pirmasis Praktinis seminaras užsienio lietuvių žiniasklaidininkams, kurį organizavo Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (TMID'as) www.tmid.lt. Seminaras buvo aukšto lygio svečių, lektorių, dalyvių ir temų atžvilgiu. Dalyvius sveikino Antanas Petrauskas, TMID'o gen. direktorius, Halina Kobeckaitė, LR Prezidento patarėja, išsakiusi idėją apie tarpšalinį lietuvių bendravimą ir iškėlusį klausimą, ar reikia Lietuvoje laidos apie užsienio lietuvius. Gabrielius Žemkalnis, PLB valdybos pirmininkas, trumpai apžvelgė, kas rašoma bendruomenių laikraščiuose, Jolanta Zabarskaitė, Lietuvių kalbos instituto direktorė, kvietė siekti išlaikyti švaresnę kalbą spaudoje. Seminaro dalyviai iš Estijos, Latvijos, Vokietijos, Airijos, Ispanijos, Švedijos, Ukrainos, Šveicarijos, Nyderlandų, Prancūzijos, Kaliningrado, Baltarusijos, Kanados, Danijos, Lenkijos, Norvegijos ir JAV trumpai papasakojo apie savo veiklą. Įdomu tai, kad vienur laikraščiai steigiasi, kitur užsidaro.

Viena įdomiausių ir optimistiškiausių buvo LR Ministro Pirmininko patarėjo Viliaus Kavaliausko paskaita apie nepriklausomą Lietuvos spaudą, stabilius bankus, sumažėjusį nedarbą, puikų prekių eksportą tiek į rytus, tiek į vakarus, bei tvirtą įsitikinimą, kad jei įvedant eurą būsim iš naujokų pirmieji – tai laimėsime! Tiesa, karo aviacija žemo lygio, bet kaip nors ir ten reikalai susitvarkys, ypač kai švedai padovanojo 3 000 karinių dviračių 1941 m. gamybos... Paskutinis šūkis buvo: "Mes nenutautėsime!" Pavydėtinas optimizmas.

Apie neabejotinai teigiamus elektroninės žiniasklaidos ypatumus pasakojo "Omni" redaktorius V. Savukynas. Internetinės žiniasklaidos (IŽ) nauda akivaizdi: pigūs kaštai, pigi distribucija, interaktyvumas. IŽ palaiko tautiškumą, padeda išsaugoti tapatumą. Gaila, kad buvo kalbama tik apie didžiuosius portalus, ir užklausus, ką patartų nedidelėms mažų bendruomenių internetinėms svetainėms, lektorius, deja, nieko neatsakė.

atkelta iš 4 psl.

kitų metų PLB Seime, bet man atrodo, kad be išsamus svarstymo ir gausių visų kraštų lietuvių bendruomenių diskusijų šiuolaikinė vizija nebus apibrėžta.

Visi filosofiniai, kultūriniai ir praktiniai po užsienį pasklidusių lietuvių klausimai yra nelengvas uždavinys

Daug buvo kalbėta apie socialines garantijas išvykusiems, užsienio valstybėse gautų pajamų apmokestinimą Lietuvoje, pašalpų mokėjimą, darbo stažo skaičiavimą, registraciją Lietuvos institucijose išvykstant, pinigų siuntimą į Lietuvą, lietuvių ekonominę migraciją. Dominančią informaciją dėl pasų keitimo, vaikų gimimo užsienyje, vaikų globos, karo tarnybos, dvigubos pilietybės ir kt. galite rasti www.migracija.lt (pilietybės, pasų deklaravimas), www.vmi.lt (pajamų mokesčių deklaravimas), www.sodra.lt (pensijos, pašalpos).

Įdomu tai, kad Lietuva jau yra suinteresuota tautiečių susigrąžinimu www.lgitic.lt (Lietuvių grįžimo ir tęvynę informacijos centras). Buvo kalbėta apie siūlomus darbus Lietuvoje bei ES, www.ldb.lt (darbo birža).

Seminarą užbaigė išvykos. Ekskursija po Nacionalinę radiją ir televiziją www.lrt.lt, kur apžiūrėjus patalpas ir kūrybines laboratorijas dar buvo pratęsta diskusija tema "Ar reikia laidų apie užsienio lietuvius". Mes sakėme, kad reiktų, bet dar neaišku, ar tai domina Lietuvos žiūrovus. Šios išvykos praktinis rezultatas: užmezgtas kontaktas panaudotas gan greit – birželio 17 d. apie "Draugystės tiltą" per Lietuvos radiją kalbėjo renginio vadovė Eleonora Jonušienė ir ta pačia proga apie LBŠ veiklą - valdybos pirmininkė Virginija Langbakk.

Lietuvos nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje (LNB) www.lnb.lt ilgiausiai užtrukome Lituanistikos skyriuje, kur patalpinta užsienio lietuvių spauda. Skyriaus vedėja S. Vėlavičienė prašė siųsti bibliotekai visus užsienyje leidžiamus lietuvių spaudinius į LNB, nes, jos žodžiais tariant, "jei jūsų nėra Nacionalinėje bibliotekoje, jūsų nėra iš viso". P. Vėlavičienė labai gyrė "LBŠ informacinį leidinį", kuris puikiai atspindi bendruomenės gyvenimą, o tai labiausiai ir domina LNB.

Vienas iš seminaro tikslų buvo supažindinti tarpusavyje užsienio žiniasklaidininkus, kad jie pasidalintų patirtimi bei adresais. Tai puikiai pavyko. Labai įdomu buvo bendrauti su kolegomis iš kitų šalių, pasižiūrėti jų leidinius.

Lietuvos vyriausybei ir Pasaulio lietuvių bendruomenei, ir tik suvieniję jėgas, sutelkę patirtį ir gerą valią, užtikrinsime visiems mums tinkamą ateitį.

Apie kitus užsienio lietuviams ir PLB svarbius klausimus prašome skaityti kitame LBŠ laikraščio numeryje.

Lituanistinis švietimas užsienyje

Lilia Bakanauskaite

Saulės mokyklos mokytoja

Š. m. gegužės 3-6 d. Trakuose vyko užsienio lietuvių bendruomenių lituanistinių mokyklų vadovų ir mokytojų seminaras. Jį surengė Tautinių Mažumų ir Išeivijos departamentas. Seminare dalyvavo lituanistės iš Airijos, Anglijos, Amerikos, Baltarusijos, Ispanijos, Latvijos, Moldovos, Rusijos, Vokietijos, Ukrainos, Urugvajaus. Man teko garbė atstovauti mūsų Stokholmo „Saulės“ mokyklą. Antanas Petrauskas, TMIDO generalinis direktorius, drauge su seminaro organizatoriais pasidžiaugė, kad toks gausus svečių būrys susirinko iš įvairių pasaulio kampelių.

Seminaro programa buvo tikrai plati. Buvo kalbama apie lituanistinių mokyklų svarbą lietuvių bendruomenėse, lituanistinių mokyklų bei švietimo ir mokslo ministerijos bendradarbiavimą, suaugusiųjų mokymąsi lietuvių kalbos, vadovėlius lietuviškoms mokykloms, dvikalbi vaikų ugdymą, Lietuvos istorijos dėstymą lituanistinėse mokyklose ir kt. Ne viską, ką išgirdome, galėtume pritaikyti mūsų mokyklėlei, nes labai daug buvo kalbama iš vietinės darbo praktikos Lietuvoje, o juk kiekviena mokytoja, susipažinusi su savo klasės mokiniais, pasirenka tinkamiausią mokymo metodiką ir dėsnius.

Lituanistinių mokyklų patirtis Jungtinėse Amerikos Valstijose yra didelė. Marytė Newsom, JAV LB Švietimo Tarybos narė, įdomiai papasakojo apie Amerikos lituanistines mokyklas. Jų yra labai daug, klasėse daug moksleivių, geografinis mokyklų žemėlapis labai platus, bet jie stengiasi lietuvių plėsti visuose šalies kampeliuose, kur tik atsiranda norinčių mokytis lietuvių kalbos. Mums visiems labai svarbu stengtis išlaikyti tautiškumą, lietuvišką kultūrą ir lietuvišką žodį. Tai turi daryti šeima, tam darbui esame pasišventę mes - mokytojai!

Dauguma Vakarų Europos šalių dirba panašiai: į mo-

kyklas renkasi savaitgaliais, mokytojai patys paruošia mokymo medžiagą, mokiniai yra skirstomi į keletą klasių, priklausomai nuo amžiaus ir kalbos mokėjimo. Mokių skaičius klasėse nėra didelis, išskyrus Anglijos ir Airijos mokyklas, kur naujai atvykusių lietuvių labai padaugėjo. Įdomu buvo išgirsti, kad Urugvajuje lietuvių kalbą suaugusiems dėsto Marisa Leonavičienė, kurios vyras yra lietuvis. Jis išmokė visą savo šeimą puikiai kalbėti ir rašyti lietuviškai. Marisa stengsis atidaryti lituanistinę mokyklėlę vaikams.

Rytų Europoje padėtis yra kitokia: didesnis mokinių skaičius mokyklose, lietuvių kalba dėstoma keletą kartų į savaitę, pamokas įterpiančios bendrą pamokų tvarkaraštį. Rytų Europos mokyklos gauna didesnę paramą iš Lietuvos, nors seminaro metu buvo daug kalbama apie nelengvą lituanistų darbą, vadovėlių stoką ir kt. TMIDAs iš klausė mūsų mintis ir pažadėjo padėti mums ateityje.

Seminaro dalyvius aš supažindinau su vasaros projektu „Draugystės tiltas“. Visi mokytojai atsakė į mūsų anketos klausimus. Susidomėjimas buvo didelis, daug kas ne tik iš Vakarų, bet ir Rytų Europos mokyklų pareiškė norą įsijungti į šį projektą. „Draugystės tiltas“ atvėrė platią kelią į tolimesnę bendravimą su kitų šalių lituanistinėmis mokyklomis. Darbą tęsime toliau!

Buvo pateiktas pasiūlymas kituose seminaruose daugiau kalbėti apie sekmadienines mokyklėles Vakarų pasaulyje. Lietuvių kalbos mokymas Lietuvoje, Rusijoje ar Švedijoje turi panašius tikslus, bet įgyvendinimo keliai skiriasi. Aš pasiūliau kito seminaro metu praktiškai parodyti – pravesti pamokėlę pagal švediską, vokišką ar kitą modelį. Tai mums būtų tikrai naudinga. Pažvelkime į pasaulį vaikų akimis, stenkimės daryti viską, kad mūsų nuostabi lietuvių kalba visada skambėtų...

atkelta iš 1 psl.

lietuvių kalbos žodynėlį – gavo mažiausiai lietuviškų žodžių mokėjęs tėvelis.

Vakare dalyviai, grojant „Vydragai“ ir šokant „Baltijai“, smagiai atšventė Jonines. Renginys pasibaigė sekmadieninėmis šv. mišiomis, kurias laikė broliai pranciškoniai. Tai buvo tikra sielų susivienijimo, širdžių apsisvalymo ir taurumo šventė.

Ačiū visiems mūsų svečiams, kurie nepabūgo kelionių ir organizacinių sunkumų ir atvyko į mūsų šventę. Ačiū visiems už palaikymą ir šiltus žodžius! **Dėkojame projekto rėmėjams: Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui, firmai Langbakk Consulting, Lietuvos ambasada Švedijoje, Kultūros ministerijai, Gedimi-**

nui Storpirščiui, LBŠ nariams Alfonsui Jovertui ir Klemensui Gumauskui, Šv.Kazimiero provincijai bei Pranciškonų ordinui, br. Pauliui, br. Kazimierui ir br. Algiui, Džiugintai Valeckienei, Vilmantui Giedraičiui ir Ramunei Permats.

Šventė baigėsi, visi buvo pavargę, bet laimingi. Vaikai susirado daug naujų draugų, užsimezgė kontaktai tarp šeimų. Išsiskirti buvo labai sunku, bet atminimui liks daug nuotraukų ir neišdildomi įspūdžiai. Dabar mes žinome, kad lietuviškas Draugystės tiltas jau nutiestas ir laukiame, kad prie jo prisijungtų dar daugiau šalių.

Iki pasimatymo Airijoje 2006 metais!

P.S. Daugiau nuotraukų: www.qedata.se/lbs/saules_mokykla

Naujieji mokslo metai Saulės mokykloje

Regina Molina
Tėvų komiteto pirmininkė

Nepastebimai prabėgo nerūpestinga basakojė vasara, užleisdama vietą rimtuoliui rudeniiui. Jau dešimtus metus į mokyklėlę renkasi vaikučiai, norintys išmokti gimtosios tėvų kalbos, tradicijų ir kultūros. Naujai atvykusiems į Stokholmą tikriausiai bus įdomu sužinoti, kad mokyklėlė įsikūrė 1996 m. pavasarį kelių mamų iniciatyva. Mokyklėlė augo ir stiprėjo, sekmadieniais ateidavo vis daugiau vaikų, lydimų savo tėvelių. Visi draugiškai švenčiame šv.Kalėdas, Vasario 16-ąją, šv.Velykas, per Užgavėnės kertame blynus. Vaikai mokyklėlėje susiranda naujų draugų, o tėveliai užmezga naujus kontaktus ir šauniai bendrauja šeimomis.

Praeitais metais vaikai su tėvais mokyklai išrinko pavadinimą. Dabar ji vadinasi Saulės sekmadieninė mokykla, o klasės pavadintos gražiais Spindulėlio, Vaivorykštės ir Aušros vardais. Vaikų skaičius kasmet kinta dėl įvairių priežasčių. Šį semestrą mokyklą pradėjo lankyti 19 mokinių. Mokykloje mokosi vaikai nuo 2 iki 14 metų, tačiau klasės suskirstytos ne pagal amžių, bet pagal kalbos mokėjimo lygį. Vaikai mokosi skaityti, rašyti, gramatikos, eilėraščių, lietuviškos tautosakos. Patys mažiau si šoka, dainuoja ir klauso pasakėlių. Po pamokų vyksta šokių ir dainavimo pamokos, kurias veda šauniosios Edita Sääf ir Jurga Laurenčikienė.

“Baltija”

Milda Normantaitė

“Baltija”... Kas ta “Baltija”? Trumpai drūtai tai – Stokholmo tautinių šokių kolektyvas. Jei kiek plačiau, – tai grupė jaunų ir smagių žmonių, antradienio vakarais skubančių į “ABF-huset”: kas kojų pamiklinti, kas “dūšią” atgaivinti lietuviškumo žiupsniu, o kas...

Nepaisant to, kad “Baltija” skaičiuoja dar tik trečiąjį savo sezoną, prabėgę du pirmieji buvo itin efektyvūs ir turiningi. Jei 2003-2004-ieji buvo skirti koncertams Stokholmo publikai, tai 2005-aisiais daugiausia energijos išliejome tarptautiniams projektams. Vasario 16-ąją šventėme koncertuodami Olandijos lietuvių bendruomenei, kur nauji įspūdžiai, pažintys bei intensyvios repetacijos keitė vieni kitą, suteikdami itin vertingos patirties bei neišdildomų prisiminimų. Nemažiau smagu buvo ir tada, kai “Baltijos” iniciatyva ir kvietimu Stokholme viešėjo ir koncertavo Vilniaus kolegijos tautinių šokių kolektyvas “Voruta”. Užmezgėme naujų ryšių, pasidalinom bendra patirtimi ir, žinoma, šokom: tiek koncertų metu, tiek po jų... Labai smagu buvo pasirodyti ir tarptautiniame lietuviškų mokyklų projekte “Draugystės til-

Praėjusius mokslo metus vainikavo Saulės mokyklos organizuotas renginys „Draugystės tiltas“. Apie jį plačiau skaitykite 1 puslapyje.

Semestro pradžioje demokratišku būdu buvo išrinktas naujas tėvų komitetas: Romanas Ascila, Lina Normantaitė ir Regina Molina. Norime padėkoti buvusiam tėvų komitetui: Editai Sääf ir ypač Eleonorai Jonušienei už jos pasiaukojimą, entuziazmą ir naujas idėjas! Dėkojame taip pat ir mūsų šauniosioms mokytojoms Agnei Skeberdytei ir Jonei Šeštakauskaitei. Vaikai jūsų niekada neužmirš! Mokytojų gretas papildė Agnė Viršilaitė ir Daina Meškauskienė, neseniai atvykusios iš Lietuvos.

Kalbant apie Saulės mokyklą, negalima nepaminėti gero mūsų draugo ir rėmėjo Alfonso Joverto. Jis ir vėl mokyklai padovanojo 30 000 kr. Gerb. Alfonsai, labai Jums ačiū!

Visiems norime pranešti, kad esate labai laukiami kas antrą sekmadienį ABF patalpose, Sveavägen 41, 4aukšte. Pamokos vyksta 10.15 – 12.00 su trumpa pertraukėle.

Daugiau apie Saulės mokyklą skaitykite adresu www.qedata.se/lbs/saules_mokykla. Apie renginį „Draugystės tiltas“: www.draugystestiltas.info.se.

tas”, kur turėjome garbės koncertuoti kartu su Lietuvoje bei svetur žymiu A. Klovos vadovaujamu ansambliu “Vydraga”.

Taigi kaip ir matyti iš spalvingos mūsų patirties, “Baltijos” kolektyvas, nors ir jaunas, tačiau energingas ir ambicingas. Neretai tenka išgirsti: “Iš kur jūs tokie - jauni, linksmi ir dar šokat?” Atsakymas nesudėtingas. Entuziastingos vadovės J.Laurenčikienės dėka mums smagu susirinkti, laikas nuo laiko atnaujinti šokių repertuarą, papūti kartu ir, be abejo, toliau kurti naujus planus.

Jei ir Tu manai, kad šokis – nepakeičiama bendravimo priemonė, lauksime Tavęs kiekvieną **antradienį 19.15 val. “ABF-huset”, Sveavägen 41, 6a.**

Daugiau informacijos bei smagių mūsų kompanijos nuotraukų rasite tinklalapyje <http://adata.ekc.kth.se/>. Kilus klausimams, taip pat galite skambinti Jurgai Laurenčikienei tel. **+46 704 714967** arba rašyti e-adresu jurga.laurencikiene@molbio.su.se.

LBŠ sveikinimai

Steinar Langbakk jubiliejus

Š.m. rugsėjo mėn. gražų jubiliejų atšventė LBŠ narys Steinar Langbakk. Langbakk buvo pagrindinis "Draugystės tilto" rėmėjas. Nuoširdžiausiai sveikiname ir linkime ilgų, sveikatingų metų, visad geros nuotaikos ir sėkmės darbuose.

Saulės mokykla

Nauji bendruomenės nariai

Sveikiname naujus Lietuvos Bendruomenės Švedijoje narius, nuo praėjusio laikraščio numerio (2005 vasario):

Lina ir Artūras Aleksandrauskai, vaikai: Rūta, Artūras ir Giedrė; Joey Abraitytė ir Morgan Olofsson, sūnus Saulius Olofsson; Vidas ir Dalia Armaliai, vaikai: Julius, Monika ir Mantas; Ričardas Bžeskis ir Daiva Stankuvienė; Vilmantas ir Jolanta Giedraičiai, sūnus Martynas; Leif Kuzavas ir Jonas Kuzavas; Diana Lazzaro, Mohamed, Yossef, Ahmed; Rita Lukoševičiūtė ir Åke Faellman; Dalia ir Skirmantas Moliai, vaikai: Robertas ir Miglė; Alisa Polnektova ir Tobias Tejby, sūnus Bruce Tejby; Daiva ir John Sevehem; Miles Skierus, Birgitta ir Johan; Ylva ir Henrik Skierus, vaikai: Dennis, Joakim ir Viktor; Ebbe Sundström; Lilita Zalkalns.

Raginame ir kitus lietuvius, naujai atvykusius ar seniau gyvenančius, papildyti Bendruomenės gretas. Kartu bus įdomiau ir linksmiau.

LBŠ valdyba

Kvietimas įsijungti į veiklą

Pernai pradėtoje LBŠ apklausoje ne vienas paminėjo, jog norėtų susipažinti su kitų tautų kultūrom ir papročiais, todėl LBŠ valdyba norėtų pristatyti kurią nors šalį ir jos žmones per ateinančią Vasario 16-osios pobūvį. Merginos ir vaikinai, bendraujantys ar sukūrę šeimas su kitų kultūrų žmonėmis, kviečiame jus atsiliiepti ir paruošti įdomų ir mums naują nepažįstamos tautos pristatymą.

Turime idėją suburti vyrų gurmanų grupę, kurioje galėtų rinktis norintys pristatyti savo mėgiamus patiekalus ir pasidalinti patirtimi.

Prašome rašyti valdybai adresu lbsvaldyba@hotmail.com arba narėms Editai Sääf adresu editap55@hotmail.com ir Vaidai Gudaitytei adresu vaidagudaityte@hotmail.com.

Tikimės, kad visų mūsų pastangomis bendruomenės renginiai taps naujoviškesni ir patrauklesni.

LBŠ valdyba

LBŠ INFORMACINIS LEIDINYS, Nr. 2 (6)

LEIDŽIA: LBŠ valdyba

PIRMININKĖ: Virginija Langbakk

Skravvägen 25 B, SE-141 72 Huddinge

virginijalangbakk@hotmail.com tel.: 070-597 06 80

SEKRETORĖ: Eglė Marcinkevičiūtė,

megle@hotmail.com tel.: 070-335 42 39

Redakcija pasilieka teisę trumpinti ir redaguoti atsiųstus straipsnius ir skelbimus.

Padėkos

Lietuvių vaikų Švedijoje fondas

visų vardu dėkoja didžiausiam lietuvių kalbos mokymo rėmėjui **Alfonsui Jovertui** už naują trisdešimt tūkstančių kronų paramą ir linki jam geros kloties ir sveikatos.

Fondo valdyba

Padėka Eugenijai Griff

Per pastaruosius penkerius metus valdybos sekretorė Eugenija Griff dėjo labai daug pastangų, kad Lietuvos bendruomenė Švedijoje augtų ir stiprėtų. Ji sukūrė valdybos sprendimų ir dokumentų pagrindus ir sutvarkė raštvedybą, į albumus surinko ir aprašė vyresniosios kartos ir dabartinės valdybos atiduosias archyvinės nuotraukas ir dokumentus, palaikė pastovius ryšius su vyresniąja karta ir naujais LBŠ nariais. Nepaisydama didėjančio krūvio darbe ji visada turėdavo laiko ir kantrybės pasišnekėti ir padėti visiems, prašantiems patarimo ir pagalbos.

Valdybos narės ir visi Eugeniją pažįstantys iš arčiau žavisi jos jausminga ir šilta prigimtimi, aistra šokiui ir menui, jos idėjom ir mintim. Nors darbiniai ir gyvenimo reikalavimai šiuo metu nepalieka Eugenijai laiko valdybos darbui, ji prižadėjo ir toliau prisidėti prie bendruomenės renginių ir prie darbo grupių veiklos.

Visų vardu LBŠ valdyba dėkoja Eugenijai už visus atliktus darbus, paaukotą laiką, puikius pasiūlymus, kurie padėjo mūsų bendruomenei augti ir stiprėti.

LBŠ valdyba

LBŠ valdyba kviečia į artimiausius šių metų renginius:

- Visuotinį LBŠ narių susirinkimą ir naujos valdybos bei pirmininko/ės rinkimą (spalio 29 dieną 13.45 val. Šv. Eugenijos bažnyčioje, Kungsträgårdsgatan 12)
- Lietuviškas mišias, kurias laikys broliai pranciškonai (spalio 29 dieną 17.00 val. Šv. Eugenijos bažnyčioje)
- Priešadventinę vakaronę (spalio 29 dieną 18.30 val. Šv. Eugenijos bažnyčioje)
- Kalėdinę vaikų eglutę (gruodžio 11 diena 12 val. Dėl informacijos kreiptis į Reginą Moliną tel:070-2926596 arba e-adresu: regina.molina@bredband.net)

2005 m. rugsėjis

TIRAŽAS: 130 vnt.

KAINA: 15 SEK, LBŠ nariams - nemokamai

LBŠ POSTGIRO 22 30 29-0

LBŠ E-PAŠTO ADRESAS: lbsvaldyba@hotmail.com

SVETAINĖ: www.qedata.se/lbs

DIZAINAS IR MAKETAS: Audronės Städje

ILIUSTR.: Jörgen Städje

Narystės paraiška yra LBŠ svetainėje